

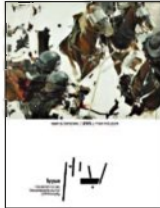
11.14x11.74	1	עמוד 55	הארץ - גלריה	15/11/2024	92157744-9
מאגנט - הוצאת ספרי - 25910					

ה נ ב ח ר י ם

ח מ י ש ה כ ת ב י ע ת

א ב נ ר ש פ י ר א

עיון: גיליון 73
 עורך: חגי כנען.
 הוצאת מאגנט
 ומרכז ברגמן,
 176 עמודים

מה אפשר ללמוד ממשפטים פוליטיים בהיסטוריה על ההליכים שבאמצעותם יכולה ישראל להעמיד לדין אנשי חמאס שהשיתפו במתקפת הטרור נגדה ב-7 באוקטובר; כיצד מרכזיותה של השואה בזיכרון הקולקטיבי העולמי השפיעה על התביעה שהגישה דרום אפריקה נגד ישראל בבית הדין הבינלאומי לצדק בהאג, תוך האשמתה בג'נוסייד בעזה; ובאילו אופנים המחאות נגד תוכנית ההתנתקות ונגד ההפיכה המשטרית מבטאות התנגדות אזרחית – שאלות אלה זוכות לניתוח פילוסופי מרחיב דעת בגיליונו החדש של "עיון" העוסק במושג חוק. מחברי המאמרים, ובהם אסף שרון, ליאורה בילסקי ואורי ברוך, דנים לא רק בחוקים במובנם המשפטי אלא גם בחוקי טבע, חוקי מחשבה ושפה, חוקי מוסר ודת, כללים אסתטיים וקודים תרבותיים. בגיליון מופיע גם תרגום למאמר "אחריות אישית בדיקטטורה", שכתבה הפיזיולוגית חנה ארנדט ב-1964 בעקבות הפולמוס שעורר ספרה "אייכמן בירושלים". היא מבהירה בו את הסיבות להתנגדותה להטלת אשמה קולקטיבית על העם הגרמני, בוחנת מתי פקודות הן "בלתי חוקיות בעליל" תוך הסתמכות על פסק הדין המפורסם של השופט בנימין הלוי בפרשת הטבח בכפר קאסם – וגם מהללת את השיפוט המוסרי של אזרחים בדיקטטורות המסרבים לקחת חלק בחיים הציבוריים, ובכך מספקים מודל של התנגדות לא אלימה. כפי שמציינת מתרגמת המאמר, סתיו זיתוני, "ארנדט מתמקדת באמות מידה לחיים בשלטון טוטליטרי, אך העקרונות הכלליים שהיא משרטטת בנוגע לאחריות, לשיפוט ולשיקול דעת רלוונטיים גם לאזרחים החופשיים במדינות הדמוקרטיות ביותר".